

Haider védelmében

KÖZEL-NYUGATI LEVÉL

NICK ELSDORF

Hogy antiszemita-e? Miért ne lenne? Árvásított földbirtok tulajdonosa, nagy-német szellemiségű tornaegylet tagja, a hitleri foglalkoztatáspolitikáért dicsőítője, a *Waffen SS* veteránjainak vállveregetője, a koncentrációs börtöntábornak vezető sok derék osztrák egyike – sorolja tovább a halálát. Haider egója már nem érdekelt igazán. Sokkal inkább az a populista hullám, amelyen lovagol, s melyet – nanáci, tenné hozzá szerzőné, lelkem – maga is korbácsol. S melynek el-nem-csendesedéseért a germán szépségideált aligha megtestesítő Bruno Kreisky is jócskán felelős (volt). Simon Wiesenthalnál lehetnyivel jobban szerette Jasszer Arafatot, ha meg Ausztria múltjáról kérdezték, a náci tettesénél Hitler első áldozatának szerepét. És a konzervatívok? Ők annak idején a szocdem Kreisky ellen indított kancellárjelöltjük képe alá ezt írták a választási plakátra: *ein echter Österreicher*. Miután hosszú évekre összeborultak a „nem-igazi osztrák” utódaival, most a változatosság kedvéért Haiderrel maszatolnak tovább, ki nek pártjával – tudsz még követni, nyájas olvasó? – a nyolcvanas években a szociáldemokraták is összeborultak egy kicsinyt. A bevett, már-már negédes zsidózás manapság alig hallik ki osztrák földön a franciákkal és belgákkal (és nemcsak az igaziakkal) szemben feltörő indulat keserű morájából. Bennünket, keletieket inkább csak lenéz Osztrákia büszke népe. Idegen hagynak.

Nagyfiam éveken át hozta haza Bécs két jó hírű gimnáziumából az alábbi xenofób vicceket. A mintavétel korántsem reprezentatív. Mi több, a császárváros ma tele Haider-ellenes tréfákkal. *Unter uns gesagt*, ezek többnyire gyenge átiratait hajdani Hitler-ellenes poénoknak. („Miért vannak olyan magasan a villanykapcsolók az iskolában? Hogy gyakorolhassák a gyerekek a köszönést.”) Ostromlott vár ide vagy oda, nem apadnak el a burgenlandi viccek sem. Ezek – esküdnek liberális ismerőseim, akik ugyancsak szívesen mesélik őket – nem a

magyarok, hanem az „alulfejlett” tartomány átlagosának állítólagos ostobaságát pécézik ki. No és a *Blondine*- és egyéb nőellenes szellemességek? Jelenlhetem: gőzerővel folyik az unalomgyártás. („Miért nem tanulnak meg a nők síelni? Mert a konyhában nem havazik.”) Nem mintha a népi ideggyűlöletből áradna a nemes komikum. Mély lélegzet, rajta!

Mi a különbség egy trambulin és egy török között? Mielőtt a trambulinra lépek, leveszem a cipőmet.

Fekete hópehely szálldos a levegőben, mi az? Szomáli néger leesett a fáról. S ha azonnal földet ér? Ugyanő Rolexszel a karján.

Meddig kakál a néger nő? Kilenc hónapig.

Mi a különbség egy elgázolt kutya és egy elgázolt török között? Az utóbbinál nincs féknyom.

Kívül sárga, belül büzlik, mi az? Jugó, Billa-szatyrokka!*

Milyen hangot ad a jugó, mikor a forró serpenyőbe rakod? Csuss [a törökök és ex-jugoszláv népek gúnyneve az osztrákban – K. J. M.].

Milyen hangot ad a török, mikor kitöröd a nyakát? Kanan [a törökök gúnyneve az osztrákban – K. J. M.].

Hogyan lesz öngyilkos az albán? Megszagolja a hónalját.

* A rólunk szóló változat, mely jóval kegyesebb, a daliás nyolcvanas évek végét idézi: „Mi a magyar diplomata-táska? A Billa-zacskó.” A felénk áradó rokonszenvet tessék az ordenáré stíl szelf-dülésén mérni. Mely alány-helyzetünkön persze mit sem változtat. Mindössze nem vagyunk annyira orrfacsaróak. A kényes ízlésű osztrákok, ha rólunk gondolkoznak, még mindig az ún. „magyar betegséget” leíró régi jelzőhármast (*müde, matt und faul*, szabad fordításban: álmos, fáradt és lusta) által vezettetik magukat. Ezzel verseng a *páprika*-temperamentumú és élelmes-ravaszkodó (nem ravasz!) pusztaiak képe. E pillanatban három, óriási bajszot ragasztott osztrák fiatalember, a *Balaton Combo* nevű popegyüttes (Laci, Arpad und Feri) húz hasznót e keverék-imázsból. Úgy érzem, eltértem a tárgytól. De csak kissé...

Mit kell tenni, amikor jugó rohan le a hegyről? Tovább
lőni.

Egy szeméttároló kifingott zseblámpával, mi az? Török-
disco.

Zöld és a füvet nyírja, mi az? Miért ne festhetném a né-
geremet olyan színűre, amilyenre csak akarom?

A néger a sivatagban találkozik egy szellemmel. „Teljesí-
tem három kívánságodat – mondja a szellem.” „Oké –
feleli a néger – szeretnék a világ legszebb tájékán lenni
egy nővel, fehérén.” A szellem nevetve felkap egy Ku-
Klux-Klán csuklyát és – zsupsz – a néger tamponná vál-
tozik.

Nekem semmi bajom a négerekkel. Szerintem mindenki-
nek lehetne egy.

Hogyan lehet egy törököt kiéheztetni? Egyszerű, rejtse el
segély-kiutalását a munkaruhája alá.

Egy török a szemeteszsákban, mi az? Helypocsékolás.
Kettő is beleférne.

Hányfajta péniszméret van? Öt: kicsi, közepes, nagy, jaj
istenem és tessék mondani, van fehérben is?

Talán feltűnt, nyájas olvasó, hogy a szokványos kö-
zép-európai humorforrásokból (zsidók és cigányok)
ezennel nem merítettem. Nem mintha nem buzogná-
nak bőszéggel („Nem szeretem a zsidóvicceket, mert
az apám Auschwitzban halt meg. Ne mondd! Hja,
részegen leesett az őrtoronyból.”) Vagy, egy lépés-
sel közelebb honunkhoz: „Ismered az új burgenlan-
di himnuszt? Arrivederci roma.” Nem árt tudni,
hogy eme ártatlannak tűnő élce pár évvel ezelőtt
Felsőőrött elküvetett halálos bombamerénylet
után jött divatba az Alpok alján. Keblem büszke-
ségtől dagad: Pesten már évtizedekkel korábban
keringett ez a szóvicc. Az osztrákhöz képest szűzies
kontextusban.

Hökkenni sem tudok.

Nem úgy a „csúsok”, de méginkább a feketék elleni
brutál-viccek tömegtermelése láttán. Mindez elenyé-
sző fekete populáció mellett. Még akkor is elenyésző,
ha kábítószkereskedőnek kiáltjuk ki minden egyes
tagját. Nem kívánok lehetlent: a négercsók cukrá-
szati vívmányát csak őrizték boldogan a helybeliek.
A Meinl-néger logója sem viszolyogtat, mint pár éve
néhány – fehér bőrű – ifjú amerikai kollégámat, akik
egyhetes bécsi tartózkodás után már zúdultak is a vá-
rosi tanácsba tiltakozni. Azt viszont nem kedvelem,

ha a policáj kitoloncolás közben fekete férfit fojtogat
halálra, ahogy az a tavalyi választások előtt esett meg
a Lajtán innen. (Utánagondoltam: jobb, ha fehér nő-
ket se gyilkol.) Haider pártja – merő véletlen –
ugyanezen választások kampányában egy undok ső-
tét bőrű alak képében jelenítette meg a menedékjog-
gal visszaélő idegen prototípusát bécsi plakátjain. És
nem fizetett rá, vágytak már néhány százezeren egy kis
elfajulásra. (Vö. „Mondja bátyám, van maguknál an-
tizemitizmus a faluban? Az nincs, de igény, az lenne
rá.”)

Lefogadom, mert kipróbáltam, jóval többen röhög-
nek a fenti vicceken, mint akik a Szabadságpártra
szavaznak. Gyomor forogj!

Családom óva int. Az osztrák viccfolklór legalább
annyira német és svájci is. Mit mondjak, ez nem vi-
gasztal. Tudom, a lengyel- és oroszellenes viccek ma-
napság inkább német földön virulnak. („Miért opti-
mális keverék egy orosz nő és egy lengyel férfi gyere-
ke? Mert túl lusta ahhoz, hogy lopjon.” „Találjon ki
egy rövid mondatot, mely három hazugságot is tartal-
maz. Tisztességes lengyel saját autóval munkát ke-
res.”) Fiam, amikor épp nem a Kommunista Kiált-
ványt tölti le a hálóról – legalább eredetiben olvassa
a gyerek, igaz, antiglobalizációs irodalomként élvezi,
ajvé –, kérésemre az interneten vadászik osztrák tré-
fákra. Mesélem prágai kollégámnak, aki nálunk web-
mester. Nem állom meg, hogy ne idézzem neki az
egyetlen, általam fellelt – s nicsak, szinte elfogadha-
tó – germán eredetű, anticseh tréfát: „A cseh el-
megy a szemorvoshoz. Az rámutat a következő be-
tűkre: C, Z, Y, R, Z, V, W, X, C, A, P, C. Mondja,
el tudja olvasni őket? Mi az, hogy elolvasni? Isme-
rem a fickót!”

Rendszergazdánk mérsékelten kuncog, kitteg-kat-
tog a gépén és máris előnt a cseh szennyhumor áradata:
„Egy néger beállít a madárkereskedésbe, vállán
egy papagájjal. Milyen szép, hol vette? – kérde az el-
adó. Afrikában, ott rengeteg van belőlük – válaszol a
papagáj.”

Már kezdenék reménykedni, semmi fekália és erő-
szak, mi több, a csattanó is jószerivel váratlan. Ám a
számgép okád tovább:

Mit kapsz, ha egy gorillát négerrel keresztelize? Hülye go-
rillát.

Mi a különbség egy darab szar és egy szomáli néger kö-
zött. A szomálin több a légy.

Mi a különbség egy kubai narancs és egy szomáli gyerek
között? Tíz deka.

Hány szomáli fér be egy Trabantba? Mind.

Hogy lehet megkülönböztetni az élő szomálit a halottól?
Az utóbbinak nem korog a gyomra.

Hogy lehet egy tüntetést szétszlatni Szomáliában? Ventilátorral.

Švejk népe, merre vagy? Mi ez a szomál-anál? Ez lenne ma a bohém? Dörögjek, hogy most már értem a falat *Ustí nad Labem*-ben? Vagy mondjam bölcselkedve, hogy semmi különös nem történik, mindössze a humor évszázados alacsony kultúráját szakajtja ránk az új média? Lassan ott tartok, hogy szeretném ismerni határait. Cenzorok azért kímljenek.

Hétvégeken pesti barátaim is megörvendeztetnének néhány feka- és cigányfaló viccel. Éles elmével felfigyelek arra, hogy a szomálit magyarul etiópoknak ejtik. Egyébiránt süket fül vagyok. Jellemfejlődésem e téren megrekedt az olyan, egykor gyermeknek hitt találókérdéseknél, mint a „Mi az abszolút feke-

te? – Néger éjjel az alagútban” vagy a „Mi történik, ha a cigánylány beesik a meszesgödörbe – Mész a picsába.” Ezek alá már nem szívesen mennék. Azt is mesélik ugyanezek a barátok, hogy helyel-közzel már zsidó társaságban is komilfó vadul cigányozni. Gondolom, egészen addig így marad, amíg a cigányok el nem kezdenek zsidózni, akár a radikális feketék Amerikában. Vagy már el is kezdtek? Ez esetleg tudna érdekelni. Például egzisztenciálisan. De egyre kevésbé vagyok hajlandó strapálni magam azért, hogy megtudjam, milyen rossz is (lehet majd) nekem valójában. Nem mondom, Bécsben még időnként elfog a tudásvágy.

Magyarok, írjon rólatok a Hegyes Halomka!

Bécs, 2000 szeptembere

Négerpárt. Az SPÖ plakátja a bécsi utcán (2000 szeptembere)